

Ječmínek únor-březen 1982

Proč Ječmínek? /Why Ječmínek?/

Ne, ne, nebudu se zabývat genezí názvu našeho sesítu. Spíš jeho smyslem, náplní a řekněme se zálibou v bombastických slovech posláni. Zaprvé bych chtěl časopis vynebit negativně: nechceme si programovat nikoho znpřátelit. Bohužel se tak - proti naší vůli - děje. Stalo se tak českému undergroundu a, obávám se, stane se po tomto čísle možná jiným /jak jsem byl upozorněn v recenze/. Rádi uvítáme na stránkách Ječmínka poleníku i když víme, že vzhledem k přísně střízenému uzounkému okruhu čtenářů se jedná o ošidnou záležitost /nebezpečí sklonuznutí k nejapnosti a mlačení prázdné slámy. Stranám, o kterých pak víme, že budou Ječminka progrebově nepřátelsky posuzovat, se pokusme zabránit v jejich přístupu k do-tyčnému.

Zadruhé vynezení pozitivní /zatím nepřiliš realizované/: Možnost, aby člověka některé věci opustily, možnost "zvěřejnění" a tím jakési definitivnosti práce. I když časopis je v podstatě interní záležitostí samotných autorů /prekladatelů etc./, nel by být pojmén jako možnost vystoupení "ze svého župlíku" do světa, které oslnuje i zranuje. Jen tak je možné uchránit se degenerace na horizontu - "no dýt je to jen mezi námi".

-pr-

J E Č M Ì N E K

1982

Tento sešit slouží k osobní potřebě těch, kteří se podíleli na jeho tvorbě. Jakékoliv jeho rozšířování, opisování /i úryvků/ děje se proti vůli autorů.

O b s a h :

Psaní o ničem	1
Vysocký: Lodě	3
Simon: Prapodivný člověk	4
Viděli jsme Stivella	5
Destali jsme dopis	8
Točí se, a přeese nás	10
R.Koutek: Budovatelský román let osmdesátých	12
Několik úvah nad knihou A.Klimenta Nuda v Čechách	14
A.Praš: dvě básně	2218
Garáž	2221
R.Koutek: Setkání	23
Leonard Cohen	26

Na stranách 7,9,11,20,25 citáty u díla
Slavomila Nerada

PSANÍ O NIČEM

Jeho příchod mezi nás byl vždy neočekávaný a překvapující, nevymezený pravidelností našich setkání ani řídkými příjezdy dopravních prostředků. Tato náhodnost je neustálá možnost jeho návštěvy dávala nám pocit neustálé přítomnosti a blízkosti; nebyl s námi mnoho a byl s námi pořád.

A pak jsme se dozvěděli, že už nepřijde, na chvíli. Propadl jsem nesmyslnému hubení, jak jen může být nesmyslné přemítání o podstatném:

Celý život přesvědčujeme sami sebe, že tma neexistuje, že je jen světlo, že zima je jen nedostatek ztěpla, že smrt je jen konec života. Přesto je-li někdo z nás pohlcen mrazivou temnotou, zhouříme oči a třeseme se zimníci, děsíme se nekonečného prázdnna. Je to snad přirozená vlastnost veškeré hmoty bránit dar svého bytí strachem z nepoehopitelného, neboť chápání je hmoty nejvyšší vlastností.

A protože světlo je mámením smyslů, nemůžeme tma uvěřit, nemůžeme uvěřit, že ně-

co, někdo není, věříme-li, že byl. Nebytí zdá se nám být jen tajemným zlomením v jeho charakteru, již nesmyslně poměřujeme jeho život...

To vše je pravda, z nejvyššího hlediska je pravda vše, ale my trpíme závratí.

A tak se dál setkáváme tady nízko, abychom nepropásli jeho další příchod, je přítomný a blízký nadále. Třeba se i dlouho neobjeví, není však PROČ by nepřišel a nikomu se nezdá, že by nás ubylo.

A tak vlastně není o čem psát.

Vladimír Vysocký

Lodě

Nemědržíš lodě
 Když vyberou si směr
 Každá se ale jednou vrátí
 Třeba skrze bouři
 Ani půlrok nemine
 A budu zpět
 Abych se zase ztratil
 Na půl roku

Vracejí se všichni
 Kromě těch, které potřebujeme
 Kromě milovaných a nejvěrnějších žen
 Vracejí se všichni
 Kromě nějočekávanějších
 Osudu jsem přestal věřit
 A sobě dálno už

Snad přesvědčím se jednou
 že je to jinak
 že lodě potápěj
 Brzo vyjde z modry
 Vždyť já se jistě vrátím
 V přátelích a snech
 Vždyť já jistě zazpívám
 Nemine ani půlrok
 A budu zpět
 V přátelích a všem
 A potom zazpívám
 Ani n- za půl roku

Paul Simon

Prepodivný člověk

Byl to prepodivný člověk
 Tak to říká pamí Reardonová
 A ta by to měla vědět
 Bydlela o poschodi výš
 Řekla, že to byl prepodivný člověk

Byl to prepodivný člověk
 Žil zcela sám
 Opuštěný v domě, v pokoji
 V sobě
 Prepodivný člověk

Neměl přátele
 Málodky promluvil
 a nikdo, zas nepromluvil s ním
 Protože se nekanárádil a nevšímal si lidí
 A nebyl jako omi...
 Ach ne, byl to prepodivný člověk

Mimulou sobotu zešřel
 Pustil si plyn
 A šel si lehnout
 Zavřel okna
 aby se už nikdy neprobudil
 do svého tichého světa a pokojíku
 A paní Reardonové povídá, že má kdeši
 bratra
 Kterému by se to mělo brzy oznámit

A všichni lidé říkali:
 "Je to hanba, že je po smrti,
 byl to ale prepodivný člověk."

V i d ě l i j s m e

STIVELLA

2. března zažila Praha jeden ze skromných a - jak bývá zvykem utajených hudebních svátků. V divadelním sále francouzského velvyslanectví se užaslým Pražanům zjevila jedna z legend světového rocku Alan Stivell. Pravda - představení nebylo tak okázalé, jako jako záznamy koncertů z pařížské Olympijské či dublinského Národního stadionu, které známe z desek. Turista Stivell - neboť Pragokoncert, který už před lety odmítl zpěváka, který se žehdy nabízel takřka zadarmo, by nereflektoval na Stivellovu krátkou přítomnost v Praze nyní jistě už z ekonomických důvodů - vystoupil jen s kytarou a houslistou.

Ti štěstní, kteří přišli aspoň dvě hodiny před začátkem a tudíž dostali místo k sezení /pořadatelé vpustili dovnitř bez ohledu na tolik slavné tzv. "požární" předpisy prostě každého, kdo přišel a vešel se dovnitř, kapacita sálku byla tudíž asi třikrát přešvihnutá/ nebo stáli tak, že viděli na scénu, ~~xixixixi~~ spatřili ke svému překvapení, jak na jevišti ke své keltské harfě přišel starší, takřka plešatý pán. Jednalo se však jen o jeden z důsledků českého zastavení času, kdy zhavění dějin a vývoje často zapomínáme i na vlastní stárnutí a na překotné dění ve světě kolem.

V první polovině hrál Alan Stivell převážně staré keltské balady, ke kterým se doprovázel na svou harfu pouze za občasného nepatrného přispění obou kolegů. Škoda,

že bez znalosti textového obsahu byl zážitek jen částečný /část publika na tom byla jistě lépe – mnoho písni Stivell zpíval ve francouzštině, ne pouze v "mateřské" a i pro Francouze zeza nesrozumitelné keltštině/. V druhé půli se o oživení v sále postaral zvukař, kterému náhle vybouchlo ozvučení celého sálu. Stivell nereagoval jako kdysi SSB v Lucerně odchodem ze scény, nýbrž vytáhl irskou /či skotskou/ flétničku s pronikavým zvukem a po celou dobu opravy vydržel být sebe i obecenstvo. Poněkud trapnější už bylo druhé přerušení ze stejných důvodů uprostřed nádherné irské balady "Foggy Dew". Tuto pauzu vyplnil houslista brillantním sólem, při kterém nešetřil nastroj ani sebe. Sam Stivell pak byl muen vytáhnout na světlo boží pravé skotské dudy, určené původně až na závěr večera. A po opravě – trio se vrátilo k přerušené "Foggy Dew" a dohrálo ji do konce. Profesionalismus, ze kterého by se mohli přiučit leckteré hvězdičky českého hudebního nebe. Třetí přerušení už způsobilo úplné veselí v hledišti i na podiu, nicméně i přesto dokázal Stivell udržet pozornost publika, utráceného dlouhým stáním v přeepaném sále. Technické nesrovnalosti, které by mnohou skupinu odrovnaly, dokázal tento zpěvák snad s "nejlidštějším" hlasem, jaký znám, zužitkovat ve svůj prospěch.

Skvěle se Stivellem korespondoval soprovázející houslista, hůře se už dařilo kyteristovi, který občas hodně tápal. Vysvětlení se mi dostalo po koncertě! zatímeo první doprovází Alana Stivela již šestý rok, u druhého šlo e náhodnou spolupráci. Jména

obou, prohozená mezi řečí z pódia, nejsa francouzštinař, neuvedu. Ať už hrál Stivell své skladby "Delivrance", "Digor eo an hent", bretanské tradičionály, už známěnou irskou "Foggy Dew" či, jak sám česky! / uvedl "bretanský tanec z bretanských vrchů" / "Pach-pipi kozh" / nebo vše, které jsme dosud z desek nešlyšeli, jednalo se o vreholný zážitek, na který se nezpovídá. Dokonalá uvolněnost hudebníků, očividná radost z hraní se přenesla do publiku a vytvořila nepopsatelnou atmosféru, ono zprofanované, ale pravdivé "hudna spojuje národy".

Jak poznal Jiří Černý po závěru druhého pražského představení /následující den v Junior klubu Na chmelnici/, díky pružnosti pořadatelů naučilo plánovaných Bluesberry; odměnou organizátorem za veškerou námahu bylo mile šokované obecenstvo/: "No, a teď zas něco takovýho hned tak neuvidíme."

-prr-

Nie se nejí tak horší, jak se uvařilo. Připálené jí se připálené.

Nie v historii se neopakuje, naopak - všechno trvá.

Co bylo dřív: námitky proti ubližování nebo ubližování za námitky?

Slavomil Nerad

Dostali jsme dopis:

Přistoupit k J. se dá různě, uvažovat to, co prohlašuje redakce, to co tvrdí či netvrdí autoři úvodníků, zaměření hlavních článků apod.

Vždy je to ale snaha o přehlédnutí podstatného - proto tohle vše vynechám a začnu z jiné strany.

Ti, kdo přispívají do J., mají jasné směřování - chtejí říci své slovo k všem kolem sebe. Součástí nezadatelného práva vidět svět po svém je i vyslovení tohoto světa, nezamlčování.

Nelze se divit, že v době, jako je náš, se literární vyjadřování uchyluje k jinotajům, obsahům, satirě. Tím si však samo relativizuje svůj význam, bylo by snad lépe nechat uvažování do úvah, myšlenky do studií a krikik...

Nelze nevzpomenout Roberta Creeley: "Výsostná básen adresovaná prázdnotě, to je odvaha. Potřebná, to je něco zcela jiného."

Naše odvaha, naše prázdro, námi cítěná potřebnost - to vše v J. směřuje jinam než k básni.

"Trváme na své celistvosti, nemůžeme jinak. To není žádná statečnost, to není překonání strachu." Vzpomněl jsem si při té příležitosti na V. Černého studii o Camusově Cizinci:

"Sebevražda je jen obrácené potvrzení životní absurdity. Je ale možné říci životu ne, žít ho jako odsouzenec na smrt. Jedině tak se vymýní z moci jeho nesmyslnosti."

Nejde o to přít se s touto existenciální analýzou nebo ji dpolňovat. Jen cítíme,

že pro nás již samotné "vyslovení se" k světu, vyslovení se, které si nečiní nárok na smypluplnost a na schopnost cokoli ovlivnit nebo změnit, znamená ono podstatné NE.

J. je časopis, ve kterém se od počátku snažíte překročit tuto přítomnou rovinu, překročit toto "území života", snažíte se nalézt znovu oporu proti skepsi v širčím zdůvodnění a ve vnějším. Velice snadno ale lze sklouznout do opačného oceánu bezbřehých všelidskonaprevitelných snah, světoborných myšlenek, kterým lze doplout dokola tam, odkud se snázíme uniknout. Zdá se mi, že /dnes/ J. jednou nohou tápe a druhou bezděky stojí na jediné pevné zemi široko daleko. Tou je již řečené odhodlání a potřeba vyjádřit se ke každé jednotlivině světa, aniž bych sám sebe zdůvodňoval a cítil nutnost opírat se o vnější smysl svého vyjádření.

Nejsme literární géniové, nejsme analytici světové mírovny. Chceme se pouze očistit a takto očištění ukázat. Nic víc a nic mén.

Tohle jsou východiska mé kritiky J.

Ted je možné mluvit k jednotlivostem. Ne vše je zbaveno zbytečných významů, ne vše je zbaveno nečisté touhy dokázat "něco", příliš vázané na předem hotovou představu.

- j -

Jsou mimořádné momenty v dějinách válek, kdy hlučnost vylézá ze zákopů.

Kdyby hrady byly nedobytné, žádný válečník by se neproslavil. K tomu bylo nutné při stavbě přihlížet.

TOČÍ SE, A PŘECE NIC

- Nešťastná zem, která nemá hrdinů!
- Ne. Nešťastná zem, která hrdiny potřebuje.

Bertolt Brecht

Začátek března, nepočítáme-li obli-gátní svátek Mezinárodních žen, vyznačoval se několika neobyčejnými setkánimi.

Chiliastém opět spadl hřebínek, dalo v novinách, když přesně astronomy vypočtená konjungace osmi planet naší soustavy /sluneční/ nepřinesla kýčenou vesmírnou katastrofu. Lid v utláčené části světa se bude muset opět spokojit s tou stávající, nejméně do příletu Halleyovy komety. K čemu tolik vzrušení, senzacech tivosti za každou cenu, vždyk ke stejné konstelaci dochází každých sto šedesát let, tázal se deník v obsáhlém článku, jenž mě vzrušil tak, že jsem nebyl schopen odpovědi.

Otáčím tedy na první stranu, abych se mohl dočít o dalším setkání: na jakési českém zámku sešli se naši přední spisovatelé. Neznal jsem sice žádného z nich /čtu málo/, nieméně mne upoutalo o téma jejich rokování. Stále netrpělivě očekával nového hrdinu, provolával každý zvlášt a všichni dohromady se snažili tuto osobu popsat.

Ostatně známe to z detektivních filmů: identifikace zločince sborem svěků panujících si tu démonické oči, tu zlé obočí, popřípadě loupežnickou bradu – takto syntetizovaný lump bývá vskutku ideálním prototypem zlosyna, otázkou však zůstavá následné vypátrání reálné osoby podobné vizáže.

U spisovatelů se objevily problémy ješ-

tě vážnější: nikdo z nich nedovedl popsat ani oči ani bradu inkriminovaného herosa, jen nejasné obrysy prehavého přízraku, sublimujícího s jitřním oparem dolů, hutí a textilek či sutin vítězných bitev, a jiných přesně určených definičních oborů.

Neskýtá se jistě otázka, jak poznat teoretického hrdinu, potkáme-li jej v knihkupectví, nebyl-li jeho podrobný popis vydan. Stejně tak se táží, mohou-li se spisovatelé hrdiny dočkat, byť by byla odměna sebevětší, pokud si ho sami nevytvorí.

K čemu tolik vzrušení? Vždyť ke stejnemu setkání dochází každých pět let a výsledek žádný, ptám se já a odpověď nenházím. Zřejmě je mezi námi ještě mnoho chiliastů.

-W-

Autocenzura je lavinovitý jev vrcholící zakazem vlastní existence.

Veřejné mínění je obava před veřejným míněním.

Tři kategorie hvězd: malé navádějí k cíli, střední svítí na cestu, velké oslnují.

Slavomil Neraď

Rudi Koutečk

B u d o v a t e l s k ý r o m á n
let osmdesátých

/místo recenze Jiřího Švejdy Dlouhých dnů, vydaných nakladatelstvím Mladá fronta v loňském roce/

Přišla udýchaná a obtížená nákupními taškami. Ne, to už není děvče, je to zralá žena, která ví, co může ještě od života čekat a co už nikdy mít nebude. Někdy to Konráda trochu popouzelo; sám neměl v sobě dost síly, aby si přiznal, v čem ho život přehohl. Uvědomil si v poslední době, že už nemá na to, aby si, jak to dělával ještě před několika lety, neustále dokazoval marně, marně, marně a zoufale tu nepravdu, že je mu stále dvacet. Ano, život není školní výlet: k obzoru dojít lze, v sedmadvaceti už čl. věk pomalu začíná rozeznávat hranice, které nepřekročí.

Jeho Yveta - s jakou pychou si v poslední době opakoval, že je jeho - se usmívala více než obvykle. Vzpomněl si - má dnes na rozeniny. To byla pro ni vždycky příležitost, jak mu ukázat, že ho má stále ráda; jinak se trošku styděla, zato o svátcích a narozeninách dokázala vždy znova svou lásku. Ne, jestliže si někdy nabíouval, že i je - jich panželství zevšednění, nuda, zvyk a rutina, dělal to jen pro své svědomí, které se přece jen necítilo dobré v cizích hotelích, na "služebních cestách", v neznámých postelích s proleženými matracemi...

"Miláčku, co jsem ti dnes donesla, to neuvhodneš."

"Ukáááž," protáhl s poněkud vynuceným zájmem.

"No počkej, počkej, nebud jak malej..."

Tohle nesnášel, ~~že~~ ovládl se; vždy se vedle ní cítil jako malý chlapec.

Yveta začala vyprazdnovat tašky - pasy na zuby, mydla, nové trenýrky pro Konráda, vystřihovánky pro malou, balíčky toaletního papíru, svíčkovou a šunku od řezníka, karton spart, všechny ty věrné a pomíjivé zároven, přicházející a odcházející průvodce šnůrou všedních dnů. Viděl, že z nervozněla, začala horečně prohrabávat vše, protřepávat nákupní tašky, ale brzy se jí tvář zase rozzařila.

"Tady seš, lumpe," řekla žertovně a podala Konrádovi malou červenou krabičku. Díval se na ni nechápavě - snad mu probohu nekoupila prsten nebo zlatou cigaretovou špičku, vždyť sedmadvacet není žádné kulté jubileum! Chvějícími se prsty krabičku otevřel, na chvíliku strnul v úžasu, pak Yvetu objal, dluho ji tak držel, než stačil zadržet slzy, deroucí se mu do očí. Po chvíli se znohl jenom na hloupé? "Kdes to sehnala?"

V plyšové krabičce se zlatě blýskal Řád práce.

Byl šťastný, jako když ho, už je to nejmén dvacet let, tátá poprvé vzal s sebou do práce a svezl ho svým velikým krásným nákladákom.

Leželi pak dluho do noči vedle sebe, to štěstí nemohlo být rušeno milováním; poprvé pocitil, že láska je něco více než to, na co stačí tělo, je to prostý život a jistota, jistota, jistota, opakoval si to opojné slovo. Leželi vedle sebe a on jí hladil

nejerogennější z jejích erogenních zón.
Místečko, které znali jen oni dva.

**NĚKOLIK ÚVAH
nad kníhou Alexandra Klimenta Nuda v Čechách**

Problémem při kritice knihy /textu/ je skutečnost, že větší část čtenářů se staví k poukázání na rušivá místa čirozpo-ry v textu jako na nepřípustné rušení ce- listnosti - vrcholem ocenění je pro ně s dílem souznít a souhlasit; dokazují, že po- tom nevnímají jednotlivými třeba i vyboču- jící z roviny textu; slabá nebo prázdná mís- ta že jim pomáhá toto souznění přenést, pře- klenout. Nebudu proti tomuto chápání textu argumentovat, jen si myslím, že je nespráv- ný, při čtebě soustředující jedníma směrem, omezující /Celinovu Cestu do hlubin noči neobdivuji proto, že bych s autorem souhla- sil, ale proto, že mi dokazuje svou celist- vost a pravdivost celistvým a vyrovnaným textem, Marquezův román Sto roků samoty je geniální, protože autor tu zvládl gigantický textový materiál - není vůbec nutné zkoumat, zdali jeho sociální názory jsou shodné s mými, či zda jsem ochoten uznat jeho pojetí reality atp./.

Pokusím-li se nyní poukázat na konkré- ní text, je to proto, že je to myslím sou- částí poznání a porozumění textu, literár- nímu dílu. Předpokládáme, že na nás lite- rární díla působí bezprostředně a čistě - to je samozřejmě pravda, ale zároveň nic neří- kající fráze. Znalost a kritičnost nejsou nejsou ničím, co by mohlo vztah čtenáře a díla narušit, co by mohlo čtenáře od díla oddělit. Naopak.

A tak konečně k Nudě v Čechách.

Příběh architekta procházejícího zemi "budování soci.spol." a žijícího uvnitř tohoto dení. Příběh smutný, hledající, ve svém směřování otevřený. Hrdina plný rozporných válečných a poválečných zkušeností z dětství a mládí narází ve svém mladickém zápalu na ustavující se byrokratický aparát - krátká bouře je brzy zlomena a nastává šedý bezvýkyvný život tuctového projektanta - kreslice podle objednávky. V druhé části příběhu politické události zdeří tento poklidný tok, napříč a zcela nepochopitelně zasáhne do jeho života tektonické uvolnění šedesátých let, záhadné smrti, reabilitace myšlenek. Zasezen včak už zůstává jen povrch. Mikuláš Svoboda už od okamžiku rezignace při zamítnutí svého prvního projektu /po poznání, že není možné plout proti proudu, byť by byl zhoubný/ vytváří svůj vnitřní svět jen jako estetický problém - krajina a architektura jsou pro něj součástí ~~estetického~~ esteticky chápáního člověčenství, jeho příběhy jsou řadou estetických situací. Pedantsky chápáný smysl pro povinnost vůči své práci působí pouze jako vyrovnaní, jako pouto s vnějším světem. Nebýt bouřlivých změn a nutnosti rozhodování v osobním i vnějším světě, tato rovnováha by se nevychýlila. Rozhodnutí opuslit s davnou láskou zemi /kde text také začíná/ spouští celou řadu situací, které demaskují, rozbíjejí tuto zdánlivě pevnou stavbu. Mikuláš se nesčetněkrát vracejí ve svých vzpomínkách k situacím, které popisuje - teprve teď /v příkladu, kdy se rozhoduje pro život s Olgou/ tyto situace ve vzpomínkách váží, používá jich, aby podpořil své rozhodnutí - a ony se pomalu rozplývají

jí. Mikuláš ví, že i kdyby chtěl, nedokáže znovu začít projektovat, architektura se mu stala zajímavým teoretickým problémem, nedokáže se už zapojit so skutečného řetězu mezi investicí a předpokládanou stavbu. Jeho lásky ho vedou k destrukci, poznává, že všechno minulé, co schraňuje, přestává existovat. Jeho estetické cítění se ukazuje jako příliš široké, než aby se o něm mohl opřít v situacích, kdy je přinut se rozhodovat.

Hlavní linku rozvádějí postavy dvou žen, které miluje, kněze Stěpána, bratra geologa, přítele architektů a další. Jejich osudy umožňují nahlédnout do života a dění padesátých a šedesátých let. Lidské osudy jsou tu deformovány pod tlakem bezprostředně působících neřešitelných situací – at už přímo – tragedie člověka uprostřed rozbehlé budovací mašinérie v Mníšku /která je navíc přejatá ze skutečnosti/ nebo nepřímo masovou zmenipulovaností, neumožňující vybočit z životních absurdit. Tak tomu je i u Mikuláše. Medituje často nad známou středočeskou krajinou, utíká do ní a do svého smutku. Uvědomuje si, jak nezadržitelně je ničena, i to, že k tomu přispívá sám – i to je jeden z důvodů nemožnosti aktivně se zapojit do jakéhokoliv dění. Zůstává neschopen se nadehnout a zároveň nevidět, přinucen k polodobrovolné koexistenci s osobním únikům.

Je autorovým bezesporným úspěchem, že toto proniknutí do šedesátých let obklopené deziluzí a rozpadem nevýznnivá černě. Autor vytvořil Mikuláše tak, že je nám blízký. Svět, který pro něj nemá tvůrčí místo, jej přijímá jen jako jednoho z těch, kteří se musí podepisovat pod jeho vlastní pomalé ni-

čení. A Mikuláš tento svět neodmítá, nestává se mu relativním. Veškerá rozpolcenost zůstává vnitřní, svět nemá vinu. To, co se odráží v Mikulášových úvahách a myšlenkách, je sice nepřekročitelně odděleno od světa, ve kterém žije, je to však přece jen tentýž svět, jen viděný v některých částech jakoby osvětlený Mikulášovým zájmem, osobním vztahem, částech, které to neosvětlené, to, o čem autor ani Mikuláš nemluví, předpokládají.

Škoda je, že autor nedokázal udržet jemnou a náročnou linku vyváženosti, v druhé části knihy mizí ona lehká a smutná jemnost. Románová fabule je v této části zbytečně sbíhevá, směřující k vyřešení, rozuzlení – náhodný estébák se ještě několikrát vrací, až jej úplně známe, zbytečně je vysvětlováno, proč se vlastně architekt Korsund zabíil apod. Připadá mi, že v mnohém je to zbytečná dan čtvosti, jakési dějové gradování a uzavírání, kterou navíc autor jazykově a textově nezvládl. Zbytečná je v těchto místech i přílišná sexualizace – prudce se lišící od úsměvných příhod – např. dětské vzpomínky na strýce s kalendářem, výpomínky na milování se svou ženou u zdi vinohraď u apod.

I přesto ale zůstává tento text – byť i poněkud rozpačitý, eelistvým, je jedním z mála prozaických útvarů z poslední doby u nás, o které stojí za to přít se se svými přáteli. Tak také chápnu tento svůj text.

Jisté je, že analýza některých rovin, na které jsem zde ukázal, by uasloužila mnohem poctivější uchopení.

/od našeho externího spolupracovníka/

A. Praš

+++

Ten den, kdy jsme spěchali k interrupční
komisi, lásko

Ten den byl krásný jarní
Jaký se náložky jaru podaří
Lehký vánec

Slunce

Sladký zépach od Vlnetavy
A ty udřené přestárlé sotva čtyřicetileté ženy
Kytice sněženek na nárožích
Ten den, kdy jsme spěchali k interrupční
komisi, lásko

Ten den jsme ještě věřili sami sobě

A. Praš

Neb cesta křížová je obrazem cesty naší +/

Přítmí obrovského chrámu
 Pouze oltář je osvětlen
 Ač dopoledne, světlo těžko proniká
 okny z těžkého skla
 Listopad na krku
 A ty sis sedl daleko od oltáře
 Tam, co spívají mladé sboristky
 I když tu dívku u oltáře poznáváš
 Ale tady jseš přikován
 Tou záplavou světlých a tjavých vlasů
 stínů v obličeji a jejich mihotáním
 A zatíme v předu tlustý kněz oddává tvou lásku
 Když ještě chodil s do školy
 Pozoruješ v přítomný ty krásně formované zadky
 A čtíhlé chlapecké postavy dívek
 Nevěsta čte z evangelia
 A sbormistr udal ton
 /Ale vážně nevěříš, že se po večerech nezamýká v koupelně, i když se tak tváří/
 A ty si představuješ milování s těmi nádhernými
 těly
 K tomu nepotřebuješ slibovat napřed lásku
 Ježíškovi
 A už cítíš na své tváři kárváv pohledy
 Jenže ty se neobracíš ani na Ježíše
 ani k drogám
 Jenom neužíšeš odtrhnout oči od těch prdelí
 A krásných tváří
 A náš dobrý pocit zločince
 Ničím neodůvodněný
 Nevěsta řekla ano
 Jak se dale předpokládat

+/ Název jsem nevymyslel sám. Sdělil mi jej mězi řečí katolicky orientovaný známý v tramvaji.

Sboristky mají po říchtě
 /Pozdě teď lituješ, že jsi opustil katechismus
 Když jsi v sedmi letech dostal od kněze facku/
 A nechávají tě v chrámu samotného
 /Snad aby sis to napřed domluvil s nejvyšším
 šéfem?/

Nejvyšší dosud známou formou hmoty je insti-
 tuce.

Základním nešvarem lidského mozku je ulehčo-
 vání si práce zobecnováním. Bohužel to pla-
 tí i pro uvedené tvrzení.

Jediným, ale o to nebezpečnějším nedostat-
 kem televize je, že nevidí.

Proč je nejvíce rvaček v přístavech a nádra-
 žích? Je to důkaz, že doposud nebyl zlikvi-
 dován kosmopolitismus.

Slavomil Nerad

G A R Á Ž

aneb Recenze rádobyrockového koncertu

Po mnoha doporučeních jsem se 24.2. konečně odhodlal spatřit pražskou skupinu "nové vlny" /? - viz dále/ Garáž. Program žádný pochopitelně vytiskněn nebyl, nemohu tedy uvést jména jednotlivých hudebníků /skupina se sice představila, resp. byla představena, ale při mé paměti na jména to bylo zbytečné/, za což se omlouvám.

Skupina hrála v obsazení baskytara, biečí, dvě kytary /jeden z kytaristů střídal saxofon/, zpěvák, zpěvačka a konferenciér. Nutno předeslat, že o naprostoto negativní dojem z představení se velkou měrou zasloužili dva naposled jmenovaní, pro samotnou hudbu nejméně podstatní členové.

Uvaděč i přes své "punkové" oblečení /černé brýle, dozadu zčesané, krátké střížené napomádované, či snad jen mokré, vlasy, bílá košile, černé široké kalhoty, v závěru pak černý pršiplášt a černé rukavice/ rozséval do sálu humor sobotních televizních kabaretů a nezabránil mu v tom ani reprodukci se vzpírající výkřiky z obecenstva. Zpěvačku pak ztěžší může omluvit fakt, že se skupinou vystupovala poprvé. Svým projevem patřila mezi Schovánky a Intertalent, i když nevím, jaký je v tom rozdíl. Ostře tak kontrastovala se svým partnerem, kterého bych bez váhání označil za jasně nejlepšího z kapely a v jiných podmínkách showbusinessu bych mu hádal slušnou budoucnost.

Nechápu, kdo na kapelu dal nálepku

"nová vlna", hudba je krotká, spíš se jedná o televizní rock n' roll, místy až folk rock /nutno podotknout, že ti, co kapelu viděli dříve - a doporučovali- tvrdili, že její projev nepoznávají/. Dle uváděčových slov byl vše projekt baskytaristy, což nesouhlasí s pozorováním mých nepříliš v této hudebě oposlouchaných uší, kterým minimálně 3/4 repertoáru zněly zněčně povědomě /po-kud se jednalo o eizí autory i v jiných než asi 2 ohlášených skladbách, slušelo se je uvést, když už tatrman leží mezi každými dvěma písničkami na jeviště/.

Kytaristé byli vyšení co se technického vybavení týče na slušné amatérské úrovni, ale co je to platné, když chybí myšlenka... .

Jako oživení působil jedině v druhé půli saxofon, i přesto, že zde byli technické nedostatky nabíledni. Růbeník pak zcela jistě utekl z dechovky, která právě nesložila kvalifikační zkoušky.

Takže kromě zpěváka už zbývá k pochválení pouze obecenstvo, na které ale skupina nebrala zřetel. Když lidé, jak je u nás zvykem, ze slušnosti po koncertě tleskali, vyšel opět "Vladimír Dvořák" na scénu a zeptal se, co chceme slyšet podruhé. Publikum takřka jednomyslně odvětilo, že už nie. Konferenciér na to reagoval žertovným uvedením přídavku /upozornuji, že rozhodně nešlo o recessi!/. A hrálo se... .

Když jsem stál ve frontě na kabáty, doslechl jsem se, že skupina tak dnes musela hrát, protože byla přítomna kulturní komise, která něla cosi schválit. Pokud to byla pravda, nechtěl bych Garáž slyšet, až bude hrát v televizi.

-prr-

/Klub Na chmelniči, Praha - Žižkov, 24.2.82/

Rudi Koutek

S e t k á n í

K večeru bylo přece jen více času k přemýšlení.

Řidičem tramvaje byl dost dlouho na to, aby věřil, že ví skoro vše, co o svém zaměstnání vědět může, ale ne [] tak dlouho, aby se mu rotríďené poznatky zase pomalu rozpily do neuvědomělé každodennosti.

Uvědomil si, jak zřetelně se liší jednotlivé deník doby. Ráno se cítil být s lidmi nejvíce spřízněn, s těmi, které rozvážel do zaměstnání a z nočních směn; byl nejjřetelněji součástí stejného řádu. Přes den cestující vůbec nerozlišoval, splývali jako splývá dělníkovi prostředí velké tovární haly do stejnorodé směsi hluku, světla, tmy, pachu, horka či zimy. Ale večer, když se tato zběsilá vlna přelila, na odkrytém dně zůstali jako mušle a zapomenuvší se meduzy rozpoznatelní lidé. — několik velmi starých dělníků, dnes asi nočních hlídaců nebo vrátných v luhovaru, v centru města opilei, občas policista nebo ve směru k nádraží rodina s velkým množstvím kufrů a nocí překvapenými dětmi. V takové tramvaji se cítil nejbližě lidem a zároveň nejvíce osamocený. Zpočátku míval nutkání se cestujícím představit nebo si s nimi zazpívat. Společenství za jeho zády bylo tak úzké a různorodé, že stačil zaznamenat všechny jeho příslušníky a vyvolávalo pocit, jaký mává člověk uzavřený na cestu do sedmého patra ve výtahu s někým neznámým, ke kterému se ovšem nemůže oto-

čít zády. V takový večer ho teď někdo oslovil:

"Karle, jsi to ty?"

Nerad se setkával se známými, řídil-li tramvaj; vždycky se objevil stud, který se nepokoušel si vysvětlit. Promluvil-li na něj někdo, jako by náhle potřeboval si promnout oči, aby mluvčího rozpoznal. Tentokrát to byl spolužák ze základní školy Josef, kterého neviděl - snad od té doby...

"Co teď děláš?" ptal se jako by neviděl.
"Však vidíš."

Josef se opřel o zábradlíčko a chvíli si ho prohlížel.

"Ani jsem nevěděl, co s tebou je."

"A co ty?" zeptal se ze slušnosti.

"Ale, ve škole, to víš."

Tramvaj vjížděla do sídliště.

"A co tak děláš, pořád?"

"Moc času není, jezdíš často od rána do večera, někdy zajdu do kina, přečtu si něco, někdy do kostela..."

"Do kostela... Mohl bych s tebou jet na konečnou a vystoupit až nazpět? Co bych doma dělal..."

Poslední pasažéri vystoupili. Na následujících stanicích nikdo nečekal, projeli je tedy bez zastavení a podařilo se, že Josef zazáviděl profesionální jistotu, s jakou přítel patrně porušoval předpisy.

"Já - ještě dva roky, potom vojna a něco si hledat. Není to dnes jen tak."

Na konečné stanici usedli na lavičku před malým domkem, ve kterém si snad tramvající ohřívali kávu, nebo možná tam byl jen nějaký sklad materiálu. Josef měl startky, Karel spatry, které si oba zapálili. Z je-

jich místa bylo vidět celé rozsvícené město.

"Měli bychom se někdy sejít, myslím třída ze školy."

"Není to špatný nápad, zjistit, co kdo dělá."

"Stejně mě ta škola neboví, na nic to není. Já myslím, že ty to máš o moc lepší."

Karel neodpověděl. nevěděl.

Koncím počítání všechny tyto hodiny sám vymíří.

"Ale už je to dávno, všecko, že?"

Usuáli se.

Za deset minut museli zahodit cigary, nastoupit v rátit se do města. Zase tramvaj minula dvě stanice, na třetí nechala Josefa vystoupit, zazvonila mu na rozloučení a odjela do vozovny.

Byl to velice pěkný sváteční večer.

Další setkání si však nesmluvili.

Vkus je umění cílevědomě si sugerovat příjemné pocity.

Diplomat je odborník schopný domluvit se s úhlavním nepřítelem, jaké bude zítra počasí, aniž by si ten toho všiml.

Slavomil Nerad

LEONARD COHEN

kanadský básník, prozaik, písničkář

Narozený roku 1934, syn ředitele obchodu s textilem, na konci 50.let vydává svou první sbírku básní. Brzy potom odchází na řecký ostrov Hydra, kde žije osm let a píše tady své první romány. Teprve později se vrací k poezii. V druhé polovině 60.let se vrací do USA a poprvá vystupuje se svými zhudebněnými verši. Potom následuje řada koncertů, jsou nahrány první desky. Cohen se stává hvězdou.

Překlady jsou ze sbírky básní vydané r. 1972 "The Energy of Slaves" /Energie otroka/.

Rád bych si přečetl
jednu z těch básní
které mne přivedly k poezii
Nemohu si vzpomenout na jediný řádek
ani kde je hledat

To samé se mi stalo [redakce]
s penězi
holkama a rozhovory za pozdních večerů
Kde jsou ty básně
které mne odvedly od všeho
co jsem miloval

abych tu zůstal
nahý s myšlenkou jak tě najít

x x x

patnáctileté holky
které jsem chtěl když mi bylo patnáct
ty mám teď
je to velmi příjemné
nikdy není příliš pozdě
radím vám všem
abyste se stali bohatými a slavnými

x x x

Kdykoliv jsem tě náhodou potkal
zapomněl jsem na chvíli
že ve svých očích jsem ošklivý
protože tě nezískám

Chtěl jsem aby sis vybrala mne
mezi všemi muži které znáš

protože v jejich společnosti
jsem nemožný

Často se o tebe modlím
asi takhle

Dej mi ji, Pane

x x x

Zavřeli muže

který chtěl vládnout světu

Blázni

Zavřeli toho nepravého

x x x

Už nepotřebuješ válku

aby tě učila

o mučení a bolesti

Proto si neblahopřej

když se kluci vrátí domů

Tvá strana nevyhrála

Je to stará dohoda

stará strana

ta, která kšeftaří s otroctvím

abyste tu zůstali.

ale všechno jde k životu

Nevěděl jsem

dokud jsi neodešla

že máš tak perfektní zadek

Odpusť mi

že jsem se nezamiloval
do tvé tváře nebo tvých s̄lov

- řuď -

